

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 218.

V Ljubljani, v petek 24. septembra 1886.

Letnik XIV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“,

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

prestopil bo s 1. oktobrom v poslednje četrtletje svojega XIV. leta. Radostno porabimo to priliko, da izrekamo najtoplejšo zahvalo vsim dosedanjim prijateljem lista za gmotno in literalno podporo ter mnogovrstno pripoznanje.

Ob enem pristavljamo pa še prošnjo, da naj se nam oboja še na dalje ohrani in zdatno pomnoži po marljivem dopisovanju in sporočevanju raznovrstnih novic, kakor tudi po mnogobrojnem naročevanju in razširjanju lista samega. Le tako nam bo mogoče doseči nalogo, katero smo si pred 14. leti postavili in smo ji do danes neomahljivo zvesti ostali. „Vse za vero, dom in cesarja“ smo rekli tistokrat in to pravimo tudi danes. Kdor je z nami, pristopi naj, ter pripomore k temu duševno in gmotno. Časi so nastali, ko se duhovi bolj in bolj ločijo ter vstopajo na desno in na levo; za omahljivce, za neodločne, za mlačne je če dalje manj prostora na svetu. V takih časih še mnogo bolj velja, kakor o družih časih: „Kdor ni z menoj, je zoper mene; kdor z menoj ne pobira, raztresa. Ne šepajmo toraj kmalo nato, kmalo na drugo stran, ampak delajmo odločno za kraljestvo božje kot možje, kot Slovenci, kot katoličani“. — Čem več nas bo, tem bolje bo, tem zanimiveji bude list.

Konečno še tretjo prošnjo in ta je, da kdor ni še naročnine ponovil, da naj to stori ob pravem času, da ne bo neljubih pomot, ter zamoremo tudi svojim dolžnostim točno zadostovati.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravništvu prejeman:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računni 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.	
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Glas izmed naroda.

„Zatoženeec, kaj imate na to odgovoriti?“ vprašal je nedavno prvomestnik pri porotni obravnavi nepoboljšljivega tatú. „Prav nič družega, kakor: gospodje naj me prav dobro zapró, da bo dalje časa mir pred mano.“ Ko mu na to predsednik objavi prisojeno kazen petih let, priznal je hudodelec sam, da je premalo, češ, prehitro mi bodo pri kraji in iz novega bo treba krasti, da zopet notri pridem.

Ko bi ga naravnost na Grad peljali, bi marsikdo teh tičev nič ne porajtal, naj dobi le 13 mesecev, pet ali pa deset let. Ali to je križ, da preden na Grad pride, mora ves čas obravnave na Žabjaku bivati; Žabjaka se pa tisti hudodelci, ki brez ječe živeti ne morejo, silno bojé. Dosti jih je vmes, ki so bolj zadovoljni, če gredó za 13 mesecev na Grad, kakor če bi 9 ali 10 mesecev morali na Žabjaku sedeti in že se je prigodilo, da je ta ali oni tiček, vidoč, da mu blizo enega leta kaže na Žabjaku biti, rajše nekoliko več povedal, ali če to ni mogel, pa po svoji zabavljivosti pri obravnavi na

to vplival, da se je obsodba glasila čez leto dni in je kandidat svoj Grad dosegel.

To kakor ono prvo mora vsacega človeka vendar spodbosti do premišljevanja te izrednosti. Odkod to? Vprašajte takega zgubljenca samega in dobili boste pravi odgovor. Nepoboljšljivi tat, o katerem bi se kak dušeslovec izjavil, da ima „kleptomanijo“, naš narod pa o njem trdi, da na delomrznosti boleha, odgovoril ti bo n. pr. tako-le: „Kaj se bom trudil in kaj bom garal ob slabi hrani v mrazu in v vročini, če na Gradu lahko dobro živim in sem lepo pozimi na gorkem, poleti pa v senci. Trikrat na dan se lahko do sitega najém, ne da bi mi bilo treba le kapljice potú za to prelit. Kje in kedaj pa imam pri gospodarju juho in meso? Le takrat, kedar je somenj in pa pred Pustom, če zakoljejo. Na Gradu pa vsako nedeljo in vsak praznik. In kruh? Kakšnega pa nahajaš po kmečkih hišah? Črn je, trd in ojster, kakor zemlja, iz ktere si ga je kmet z žuljavimi rokami v potu svojega obraza pridelal. Truditi se je moral zanj od zgodnjega jutra pa do pozne noči in še vesel je, če mu ga na spomlad, kedar dan raste in se zopet trdo delo pričinja, zmanjkovalo ne bo. Gospodje tatovi, pobijalci in morilci pa v senci sedé in jako okusen kruh jedó. Poleg tega imajo pa še pravico, da se pritožujejo, če jim ni všeč. Ali je toraj čuda, če imamo takih nepoboljšljivih ljudi vedno več, ki iz Grada ali iz Žabjaka tako rekoč le na počitnice, na kratek oddihljeje med ljudi hodijo, potem pa se iz novega vračajo tjekaj in to delajo leto za letom? Kaj je vzrok tej prikazni? (Saj so se nekaj stari in mladi tako ječe bali, kakor hudoba križa!) Prav nič družega, kakor to, da se jim vsled liberalnih postav in nazorov predobro godi. Hrana je, kakor smo že rekli, zdatno boljša, kakor jo ima družina pri katerem-koli kmetu; obleka vedno času primerna, po zimi suknena in gorka, poleti platnena, hladna; stanovanje je vravnano na družbinski podlagi, t. j., da je po več takih tičev v eni kletki. Le-ti že sami skrbé potem, da jim ni dolg čas. Pripovedujejo se razne zanimive dogodbe iz življenja, ki so večinoma jako robate in vmazane. Kedar se tega naveličajo, pričné se kaka igra: „slepe miši“, „špana“ ali kaj družega sličnega, samo da dan mine. Po dvakrat na dan gré vsak navadno na sprehod, drug čas pa domača opravila poberó, in dan je pri kraji. Današnjim modernim arestantom v resnici družega ne manjka, kakor po kosilu črne kave in viržinke, da niso popolnoma gospodje v primeri z revnim trpinom, ubogim kmetom! Kaj nepoboljšljiv tat porajta za zgubljeno svobodo, kaj za družino v kateri je, če ima vsega družega v obilni meri, saj je ravno njemu in njegovemu mišljenju primerna!

Zamore li dalje, ali vedno tako ostati? Je že prav usmiljenje imeti z nesrečnim človekom, ki prvič v ta kraj zagazi, bodisi po srboritosti, nagli jezi, nepremišljenosti, lahkomišljenosti in kar je še drugih takih lastnost, okoli katerih se ovijajo paragrafi državnega pravdnika. Po enkrat se marsikomu lahko primeri, temu na ta, drugemu na oni način. Če ni drugače, tudi po nedolžnem lahko prideš na leta in leta v hudo ječo, če se namreč zlobne okoliščine vse tako staknejo okoli tvoje osebe, da je sum na doprinešeno hudodelstvo vtrjen. Obsojen boš in ni ga mazila, da bi ti pomagalo. Ravno kar so na Avstrijskem izpustili iz ječe mladenča, kjer je že 18 mesecev po nedolžnem presedel obsojen

zarad sumničnega hudodelstva požiganja. Sedaj se je dokazalo, da je nedolžen; pa tudi že po več let so marsikteri po nedolžnem sedeli. Kakor smo toraj že rekli, po enkrat se marsikomu primeri, da pride na Žabjak ali na Grad, toda tak ima navadno te pokore zadosti za celo življenje in se bo skrbno ogibal še v drugič priti si navskriž s paragrafi državnega pravdnika.

S takim človekom je prav, da se po milosti ravná; kajti od takega se smé pričakovati, da je bil v prvič tukaj in ob enem zadnjič. Nobene milosti pa ne zaslužijo redni in stalni prebivalci teh „gorskih višin“, ki od dežele do dežele, od sodnega dvora do sodnega dvora kar romajo. So ljudje, ki brez ječe živeti ne morejo. Nekteri izmed teh imajo pa še celó v sebi toliko onega — ne vemo kako bi rekli — ali hudodelskega ponosa, da so že po več „visokih šol absolvirali“, ali pa človeškega sramú, češ, da me ne bodo vedno na enem in tistem kraju gledali, da gredó po prestani kazni v Ljubljani tje kam proti Trstu, kjer zopet krađejo, če ni drugače tudi po sili jemljejo. To jih potem pripelje v Kopar, oziroma tudi v Gradiško. Po dosluženih letih ondi vberó pot pod noge proti zelenemu Štajarju, kjer se zopet za nekaj mesecev, ali tudi za nekaj let v Karlovi pri Gradci naselijo. Več ko ima tak ptiček takih „visokih šol“, bolj je premeten, bolj nevaren človeški družbi. Posebno nevaren je pa tak nepoboljšljiv hudodelec iz navade svojim tovarišem, ki morajo z njim v eni in isti sobi zaprti biti. Tak človek je prava rakova rana današnjih dni, kajti on je vzrok, da se nobeden tistih, ki so že po dvakrat ali trikrat „notri prišli“, ne povrne poboljššan domú, pač pa vsak za zdatne odstotke slaběji; posebno če je tat, pride venkaj popolnoma izurjen v tej stroki. Zato pa tudi vidite, da gré navadno vsak takoj dejanski poskušat, kar se je v teku dveh, treh ali še več let teoretično učil. Temu se obnese, oni je zasačen in je bil le na malih počitnicah med ljudmi. Da je tak postal, kriva mu je bila družina v ječi, — sami dozoreli spretni tatovi!

Da bo to vendar treba enkrat predrugačiti, se bo z nami gotovo marsikdo strinjal. Zato pa opozorujemo naše poslance, da se bodo ob svojem času tudi za to potegnili. To vendar ne more biti primerno pokorjenje hudodelcev, če taisti sami prosijo „Le veliko nam naložite, saj se nam dobro godi!“ Po pravici tožijo duhovniki, da se cerkve praznijo, ječe pa polnijo, od kar je jel v Evropi liberalizem vladati; po pravici tožijo kmetje-davkoplačevalci, da morajo stradati, hudodelci po ječah pa se pitajo, namesto, da bi se pokorili!

A kaj naj se pa vendar zgodi, da bode boljše? Mar li hudodelec ni tudi človek — ter se mora človeško ž njim ravnati? Ga li smemo v večno temo zapirati, ga li stradati do smrti? Ne, vsega tega ni treba. Človek je človek, če tudi hudodelnik in človeško ž njim ravnati, je krščanska dolžnost; zato pač ni treba pričakovati, da bomo srednjeveško ali še poprejšno neusmiljeno ravnanje s hudodelci zagovarjali; a ječa mora biti vendar ječa, kazen za hudodelstvo, kraj, kterega se hudodelec boji, ne pa veselí. In vendar se to poslednje tolikokrat zgodi. Že to dovolj kaže, da ječe dandanes niso to, kar bi imele biti kaznilnice, pokorilnice.

Kaj pa naj se zgodi, je za nas prazno delo, ker o tem imajo drugi odločiti. Da pa vendar nekaj omenimo, mislimo da:

Najpred je potrebno strogo ločiti hudodelce v tri razrede in sicer: a) v mladostne, kateri naj ne pridejo nikdar v dotiko z doraslimi. Mladostni hudodelci z doraslimi skupaj zaprti, se vsega naučé, le dobrega nič; b) v take, ki so po kakoršni koli nezgodi prvokrat v preiskavi in c) v zastarane nepoboljšljive grešnike, kateri naj zopet nikdar ne pridejo v dotiko z onimi, ki so v prvi notri. Zastarane je treba ločiti in vsakemu svojo celico odkazati. Zastaran hudodelec je družine prav tako navajen, kakor vojaški konj ovsu in ne bo je huje kazni zanj, kakor če bo moral ves čas svoje kazni sam sedeti. Dalje, kar se tiče hrane, naj se kaznovanim daje zadostna hrana, pa tudi s primernim postom — tega so si pošteno zaslužili. Hrana bodi stanu primerna, ne za kmeta taka, kakor za trgovca in gospoda. Tu se lahko primeri, da kar je za enega post in pritrgovanje, je za družega gostija. Res razloček je mnogo krat težaven, a že gré, če se hoče. In zadnjič daje naj se hudodelcem delo, ne prelahko za igračo, ampak težavno, da se učijo, kako se kruh služi.

Takoj, kakor hitro bi se to vpeljalo, da bi namreč zastarani hudodelci in naj bodo to že pretepači, ki imajo pri vsaki priliki nož v rokah in kateri tudi sami trdijo, „da jim je vse eno, če tudi na Grad pridejo“, ali pa nepoboljšljivi tatovi, v posamične celice zapirali in bolj ob pičlem živeli in trdo delo imeli, nehala se bo tista dolga vrsta pobojev, tatvin in drugih hudodelstev, pri katerih sedaj porotniki leto za letom čas in denar tratijo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. septembra.

Notranje dežele.

Presvitli cesar je bil z *letošnjimi vojaškimi vajami* vrlo zadovoljen, kar se razvidi iz dveh zahvalnih pisem, ki jih je vladar lastnoročno spisal. Prvo pismo dobil je brambovski vrhovni zapovednik nadvojvoda Rainer in se glasi: „Ljubi gospod stričnik, nadvojvoda Rainer! V Galiciji in na Tirolskem sem se pri ravnokar dovršenih velikih vojaških vajah osebno prepričal, kako čvrsti so Vašemu nadpoveljništvu izročeni brambovci, kako moška je njihova vojaška zavest in kako dobro da so za vojno izšolani. Tudi vodstvo je vseskozi v pravih in varnih rokah. Za vse to se mi je v prvi vrsti zahvaliti nevtrudljivi in požrtovalni skrbi, ki jo imate vedno za brambovce Vašemu nadpoveljništvu izročene. To mi je pa prijeten povod, da Vam izrekam še enkrat najtopleje zahvalo.“ Drugo pismo došlo je feldmaršallajtenantu baronu Teuchert-Kauffmannu, zapovedniku 14. vojnega kora na Tirolskem. Glasi se: „Ljubi feldmaršallajtenant baron Teuchert-Kauffmann! Čez dolgo časa mi je bilo na svojo radost mogoče, vdeležiti se večih vojaških vaj v Tirolih. Med tistimi sem opazil na veliko zadovoljnost moško zavest in vojno izobraženost čet 14. vojnega kora, kakor tudi tirolskih brambovcev. Posebno pa moram povdarjati, kako črsti da so vojaki, Vašemu nadzorstvu izročeni, pod noge in kako spretno umejo porabiti ugodno, kakor neugodno ozemlje. Hvalevredna je tudi požrtovalnost, s katero so premagovali razne težave pri vajah, s katerimi sem popolnoma zadovoljen. Za vse to izrekam Vam — tudi kot brambovskemu zapovedniku — svojo zahvalo in Vam naročam, da objavite vsem generalom, častnikom in moštvu, ki so se vaj vdeležili, moje polno priznanje. V Brnecku, 21. sept. 1886. Franc Josip s. r.“ — Vojaki so se morali v resnici vrlo sukati, da se tako pohvalo dobili. Naš cesar je v vojaških zahtevah silno strog in ne kmalo zadovoljen, kakor je bil sedaj.

Včeraj smo pisali, kako da je novi naučni minister Gautsch dve *slovanski šoli na Moravskem* kar čez noč dal Nemcem na ljubo zapreti. Ravnokar došlo se nam prav v tej zadevi še druge enako žalostne reči pred oči. Čehi na Moravskem so se prav izvestno nadjali, da se ob začetku letošnjega šolskega leta zasobna gimnazija v Ogerskem Gradišči prevzame v državne roke; dalje da se bo mala gimnazija v Kromerizi razširila v veliko. Nič se ni zgodilo, niti eno, niti drugo. Svoje dni so imeli v čisto českih mestih Strasnice in Freiberg nemške male gimnazije, ktere je pa vlada zaradi prepričlega števila učencev morala opustiti. Da nemške gimnazije v čisto slovanskih krajih niso imele učencev, je vendar lahko razumljivo. Ondašnji prebivalci so sedaj prosili, da naj bi se obe zaprti mali gimnaziji na podlagi českega podučnega jezika zopet odprli. Minister prošnje ni uslišal, ker so jo vložili Slovani za izobražbo slovanske dece! Da dece ne bi manjkalo, je dokaz, kakor smo že včeraj rekli, otvorjeni prvi razred Freiberske zasobne gimnazije, ktere so pa, kakor znano, na ministrovo povelje tudi zapreti morali! Skrb ministra Gautscha

za nemški rod je res prečudna. Pol milijona je Nemcev na Moravskem, poldrugi milijon pa Čehov, toraj trikrat toliko, kakor Nemcev; pa imajo razun dveh Nemci vse gimnazije v svojih rokah, kolikor jih je deželnih in državnih gimnazij; toraj ste dobri dve tretjini gimnazij nemški in le ena tretjina česka. — Ne vé se še, kaj je prav za prav vzrok temu nad vse čudnemu postopanju naučnega ministra in bi človek skoraj mislil, da je mož prej ko ne napačno podučen. Ali prav iz Morave čujejo se pritožbe, da je minister pri poslednjem imenovanju profesorjev ostentativno preziral že jako stare suplepte, ki so bili izprašani za česke srednje šole. Nekterim takim je še celó službe vzel in jih takim mlajšim kandidatom dal, ki so bili tudi za memške šole izprašani. To zopet ne kaže prave nepristranosti pri delenji solncea in sence. Minister Gautsch se bo imel najbrž v državnem zboru mnogo zagovarjati.

Letošnje delegacije, ki se bodo 3. ali 4. novembra sošle v Budapeštu, nikakor ne bodo tako mirne, kakor so bile do sedaj že nekaj časa leto za letom. Madjarska opozicija odločno zahteva tudi v delegacije voljena biti, kjer, pravi, da ne bo kar tako „tje v en dan“ kimala in vsega privoljevala, kar bi vojni minister in minister zunanjih zadev zahteval. Može, kakor so Iranyi, Horváth, Apponyi in Banffy bodo, preden kak krajcar za povišan vojni kredit dovolijo, s katerim bo letos vojni minister prišel, precej trdo v roke vzeli ministra zunanjih zadev, grofa Kalnoky-ja, da naj jim natančno razloži položaj v zunanjih zadevah. Sicer pravijo, da ne dovolijo niti bora ne! Nekaj bo Kalnoky na vsak način moral storiti, da razdražene interpelante potolaži, ki so že nedavno kar po vrsti vsi v Tiszo tiščali, da naj jim to, pa to pové. Tisza je za sedaj toliko obljubil, da bo že, toda še le, kedar se bode s Kalnoky-jem poprej dogovoril. Morda bodo tista pojasnila, ktere bo Tisza že drugi teden dajal na stavljenje mu interpelacije taka, da se ogerska opozicija ne bo tako hudo repenčila v delegacijah, kakor to sedaj obeta.

Vnanje države.

Razmere med *Rusijo in Bolgarsko* so take, kakor jih le največa nezaupnost more roditi. Kedaj že je bil imenovan general Kaulbars za diplomatskega agenta tjakaj doli in še sedaj ni šel. Vzrok temu odlašanjju je sedanje bolgarsko regentstvo, ktero Rusom ni prav po volji in pravijo, da Kaulbars ne pojde popred tjakaj, kakor še le, kedar nastopi drugo regentstvo, ki bo Rusom bolj všeč. Najnovejši telegram v tej zadevi pravi, da ga v Sofiji jutri v soboto pričakujejo in da ima Kaulbars naslov diplomatskega agenta le zaradi Avstrije. V resnici pa mož ni nič družega, kakor pravi specialni komisar, ki ima vsa le mogoča pooblastila s seboj. Ne Rusi in ne Bolgari prav za prav ne vedó, v kako razmerje da so drug proti drugemu zašli. Rusija pravi, da se nikakor ne misli vtikati v notranje bolgarske razmere, toda le s tem pogojem ne, če bodo regentje sami možje zadosti, red v deželi vzdržati. Po drugi strani zopet so se Bolgari Rusom, oziroma caru, po adresnem potu poklonili, seveda zopet le s pogojem, da se jim ohrani svoboda in neodvisnost. Obojestranski ti pogoji so tako raztegljivi, kakor si jih vsaka stranka sploh želeli more. Besedi je pač dosti na obeh straneh, manjka pa dejanj. Vladarstvo je menda sprevidelo, da brez ruske naklonjenosti ne bo kaj prida opravilo; zato se je pa ruskemu konzulu nasproti izrazilo, da želi po ruskih željah in intencijah vladati. Gledé preiskave proti zarotnikom in na tisto sledeče kazni rekli so regentje, da iz tega še dolgo dolgo ne bo nič, ker se mora preiskava silno počasi vršiti. Iz vse te preiskave pa najbrž ne bo nikdar nič, ker Rusi tega ne bodo dopustili.

„Moskov. Vedom.“ pišejo o priliki, ko so bile *velike vojaške vaje* v Brestu na Litovskem in je cesar pohvalil vojno, med drugim naslednje: Vojska leta 1877 nas je ravno našla v dóbi preobraženja naše vojne, ko je namreč nastala občna vojaška dolžnost. Preobraženje ni bilo še izpeljano. To je vtisnilo poseben znak na ves razvoj vojske in je mnogo vplivalo na izid vojske. Vendar je pa ta vojna pokazala toliko hrabrost, da je vse iznenadila. Prelaz v zimi čez Balkan v mrazu in snegu je pokazal, kaj premore ruski vojak. Ako se primerjajo naše sedanje vojskine naprave z onimi pred šestimi leti, ni je skoraj podobnosti med njima. Reforma vojne sestave je povzdignila in učvrstila pripravnost ruske vojne za boj. Pri naši vojni je vse obnovljeno: orožje, vežbanje, oskrbovanje. Drzno smemo reči, da naša vojska služi sedaj za vzor drugim. Vojaški manevri na Nemškem so sloveli pri nas in tudi drugej, a sedaj zaostajajo za našimi. A ne mislimo ostati pri sedanjem stanu, mnogo se pripravljva v izvršenje. Po reformah teh šestih let Plevna ni več mogoča. Naj nastopi, kar hoče, ruska vojska je nasproti vsemu v zavesti svoje sile. Ona mora biti močen zaveznik in grozen neprijatelj. No, na balkanskem poluotoku se bode zgodilo tisto, kar je Rusiji ugodno (nujno) in od tega noče ona odstopiti; nikomur na ljubo. Čas odlašanja (koncesij) je prešel. Brestovske vaje so bile izkušnje za vojno. Sedaj pa nastopi čas za diplomacijo.

Nemčija želi utrditev svojih mej s tem popolniti, da bo Belgijo pregovorila za *napravo trdnjav ob reki Maas*. Belgija, kot nevtralna država bi sicer ne potrebovala nikakih vtrdbin, toda

Nemci se bojé Francozov tudi od te strani in Nemci Belgijo silijo, da naj si dela trdnjave. Res so jih že tako daleč pregovorili, da v Belgiji vsi merodajni krogi verujejo, da bi bili Francozje leta 1870 brez vsacaga daljšega pomisleka belgiško mejo kljubu vsej nevtralityti prekoračili, če bi jim bila vojna sreča mila ostala. Prav zaradi mejnih trdnjav ob omenjeni reki podal se je tudi belgiški general Vandersmissen v Strassburg k nemškemu cesarju in se bo po njegovi povrnitvi že o tej nameravi še kaj več zvedelo. Znano je, da naprava trdnjav grozne svote denarja požre. Belgijci se sicer materialno dobro počutijo, mislimo, da med vsemi evropskimi državami najboljše. Če bodo pa kar na prvo zahtevanje vojnega ministra kakih 100 milijonov frankov za napravo vtrdovauja meje dovolili, katerih jim je prav za prav kot nevtralni državi toliko treba, kakor petega kolesa pri vozu, je pa vendar-le še veliko vprašanje. Prej ko ne bodo rekli: če Nemčija trdnjav želi, je prav; mi jih bomo že postavili, če nam bo ona denar dala.

O najnovejšem *uporu na Španskem* nekteri, ki pravijo, da ondašnje razmere dobro poznajo, trdijo, da je bil najet od borsnih židov, ki so hotli, španske vrednostne papirje nakupiti, pa so se jim predragi zdeli. Da bi jih ceneje dobili, kupili so si revolucijo t. j. najeli so 300 vojakov, ki so ponoči punt pričeli. Res je sicer, da je v Madridu veliko republikancev, toda niti eden se ni upora vdeležil, ker so vsi prepričani, da revoluciji sedaj na Španskem vreme ni prav nič ugodno. Velika večina naroda vdana je popolnoma dinastiji in upor teh 300 prismođežev je priljubljenost kraljice v deželi le še bolj povišal, kar se je sedaj ob njenem povratu v Madrid prav jasno videlo. Tako navdušeno se ne sprejema nobena vladarska oseba, ktere narod ne mara, kakor so te dni Madridčani kraljico Kristino sprejeli, ko se je zopet po kratkem tjakaj povrnila. Španija se je revoluciji že naveličala in si miru želi; pri vsem tem pa seveda ne bo mogla zabraniti, da bode ogenj nezadovoljnosti še tu pa tam na dan bruhal. Kljub temu se bo pa monarhija vtrdila, pod ktere varstvom se bo dvignila tudi civilizacija prava prostost narodova. Tako sodijo o Španiji veščaki. Škoda, da se z njihovimi nazori ne vjema obležni stan, kterege so nad vso Kastilijo oklicali.

Izvirni dopisi.

S Štange, 21. septembra. 18. t. m. zvečer so se pripeljali k nam mil. g. knezo-škof dr. Jakob Misija ter so drugi dan posvetili naš novi veliki altar in podelili otrokom zakrament sv. birmе. Sprejeli smo jih slovesno, kakor smo tukaj mogli. Do Poljan, kjer jih je g. župan priprosto pozdravil, spremil jih je g. c. kr. okrajni glavar in še dalje do Štange prečast. g. dekan in g. Zupančič.

V Poljanah je bil prvi slavolok z napisom: „Pozdravljen prevzvišeni knezo-škof!“ na drugi strani pa: „Z Bogom mili knez!“ Pri Lesarji bil je drugi z napisom: „Pozdravljen mili knez srénó — Zakličemo navdušeno!“ in na drugi strani: „Štanga vsa hvaležna se poslavlja — Z Bogom! z Bogom! tisočkrat ponavlja!“ Pred cerkvijo pa: „Ave sacerdos magne!“ Razun teh slavolokov bila sta še dva druga; eden pri mostu na Poljanah z napisom: „K sv. Antonu!“ eden pa pred farovžem z napisom: „Na zdravje visoki gost!“

Pred cerkvijo je knezo-škofa domači g. župnik pozdravil v imenu šolske mladine in župnije. V znamenje spoštovanja poljubili so nekteri otroci mil. g. knezu prstan.

Ob 8. uri zvečer goreli so mnogi kresovi po hribih in gričih.

Drugi dan se je vsa slovesnost prav ginljivo in lepo vršila. Mil. knezo-škof so na novem altarji sami prvo daritev sv. maše opravili in potem tudi ginljivo pridigovali v veselje vsem pričujočim.

Novi altar je bil jako všeč mil. gosp. knezo-škofu, kakor tudi drugim navzočim gospodom. Delo je pa tudi res krasno in dovršeno. Delo to samo hvali mojstra Fel. Tomana, kateri se je posebno tukaj prizadeval in tudi res skazal. Tudi kiparju g. Fr. Zajcu gré vsa čast, ker je devet podob prav lepo in natančno za altar iz kamena izdelal. Oba omenjena mojstra toplo priporočujem v vsakem oziru cerkvenim predstojnikom. Dela čistega, natančnega in umetniškega v vsakem oziru sedaj ne bom natančno popisoval, ker bi bilo to preobširno. Rečem le: Pridi in poglej! in delo ti bo gotovo vgajalo. Krasoto temu altarju daje posebno mnogovrstnost kamena, kar se pogreša pri marsikterih delih.

Lepo izgotovil je za ta altar g. Zadnikar kanon-table, križ za tabernakelj in prav krasne vratice pri tabernakeljnu. Omislili smo tudi za novi altar svečnike iz Samassa-tove tovarne.

Zidarski mojster J. Hočevar iz Hrušice je po stari cerkvi naredil mesto starih, nepravilnih, prav lepe nove simse, kateri cerkvi res dajejo veliko lepoto. Že slabo streho zvonika smo popravili tako, da je zvonik, ki je bil poprej nekako cerkvi v skazo, sedaj ličen in čeden. Tudi nekoliko družih reči se je sedaj naredilo ali popravilo, tako, da cerkev sv. Antona je sedaj res lepa. Zamogla je vsprejeti prevzvišenega kneza, ne da bi se morala sramovati ali bati, da ni opravljena svatovsko.

Za vsa ta velikanska dela se ni duhovnanom nalagalo ničesa, pak skrbelo se je, da se po prostovoljnih darovih z božjo pomočjo poplača vse, dasi se je bala neka gospóda, da to ni mogoče.

Kdor je kaj za to lepo delo pripomogel — ali s svetom ali gmotno — bodi mu topla hvala in zahvala. Bog povrni! M. Saje, župnik.

Iz Unca, 23. septembra. Svetaga Matevža dan je bil letos za nas jako nesrečen dan. Proti enajsti uri dopoldne se zasliši žalosten glas: ogenj, ogenj! in ker so bili vodnjaki vsled velike suše večidel prazni, je bilo v eni uri šest hiš in dvanajst družih poslopj vpepeljenih. Kako je ogenj nastal, ni moč vedeti. Velika sreča je bila, da je južen veter pihal, kajti, ako bi bila burja, bila bi vsa spodnja vas s farovžam, kateri je bil v silni nevarnosti, z cerkvijo in šolo vred pokončana. Pogoreleci so bili sicer zavarovani, ali žalibog le za male svote, in njih nesreča je tolikanj hujši, ker so skoraj že vse pridelke pod streho spravili. Škoda se ceni do dvajset tisoč. Hvalvredno moram omenjati pridnih sosedov iz Rakeka, Planine in Cerknice, kateri so nam z brizgalnicami na pomoč prihiteli, ter k omejitvi ognja zdatno pripomogli, ravno tako tudi ognjegasev iz Postojne, kateri so tudi še po ognji v pozno noč dosti posla imeli.

Priporočam torej svoje nesrečne farane usmiljenim srcem v blagovoljno pomoč in podporo, z zagotovilom, da jim bo de dobrotljivi Bog stoterno povrnil, kar bodo revežem dobrega storili.

Fr. Klemenc, župnik.

Iz Ptuja, 23. sept. (Ptujška razstava), o kateri ste že enkrat nekaj poročali, se je preteklo nedeljo 19. septembra slovesno odprla ter bo se 26. septembra z ljudsko veselico zaprla. Prostor za razstavo je dala južna železnica zraven kolodvora. Pri otvorjenju je bilo mnogo ljudstva navzočega, menda ga bo tudi pri sklepu, sicer pa je vsa razstava jako skromna in obiskovalcev bi si razstavini odbor gotovo več želel. Bojazen, ki se je v Vašem prejšnjem dopisu o tej razstavi izrekla, se je popolnoma vresničila; ljudstvo, kteremu je razstava namenjena, se je premalo vdeležuje in jo premalo obiskuje, ker je osnovalni odbor na ljudstvo premalo ozira jemal. Najbolj so se kmetje iz Ptujškega okraja vdeležili razstave konj in goveje živine, kuretina pa je skoro vsa iz Maribora; poljedelskih pridelkov je jako malo, obrtnijske izdelke pa so skoro izključljivo le Ptujčani razstavili, gospodarsko orodje pa tovarnarji z Beča in Prage.

Cudno se marsikomu zdí, da gospodarji, ki so na dobrem glasu v Ptuj in v okolici, na razstavi celó niso zastopani. V razstavinih zunanjih prostorih svira zvečer vojaška godba, zraven je kréma, in v posebnem oddelku pivnica za poskušavanje vina in družih pijač. Ta dva oddelka boja obiskovalce najbolj na-se vlečeta ter sta primeroma najbolj obiskovana.

Tiskani zapisnik razstavljenih reči, se ve da nemški, nam pové, kdo in od kod je kaj razstavil. Vseh vdeleževalcev je 149, večinoma iz Ptuja in bližnje Ptujške okolice, iz družih večih krajev in trgov rastavinega okraja pa skoraj ni nikogar najti, ki bi bil kaj razstavil, dasiravno bi Ormožani in Središčani, ki so ob železnici, lahko mnogo reči poslali, Ljutomerčani, Lenarčani in Rogatčani pa bi tudi kaj zamogli, ko bi se bili za razstavo bolj vneli. Mogoče je, da so se mnogi zbalí velikih Ptujških frankfurtaric, ki tudi zdaj plapolajo z nad hiš naših ultra-nemcev. Deževno vreme, ki je po dolgi in veliki suši včeraj nastopilo, tudi ne bo število obiskovalcev pomnožilo. Ljudje so dežja jako veseli, dasiravno je za poljske pridelke prišel že prepozno.

Od Ptuja, 23. sept. (Naše šolske razmere.) Vsled mnogih poskusov, kako bi se naše šolske razmere zboljšale, nastale so semtertje že take zmešnjave, da navadni ljudje ne vedó, kaj bi k temu rekli. Za dokaz naj navedem samo nekaj o naših šolskih razmerah.

Naša četverorazredna ljudska šola v Ptujški okolici je 14. septembra svoje šolsko leto končala, mestne šole pa so drugi dan potem dne 15. sept. šolsko leto začele. Kdor tedaj iz okoličanske šole

prestopi v mestne šole ali na gimnazijo, nima niti enega prostega dneva.

Ljudske šole z našo okoličansko vred so slovenske, gimnazije pa so čisto nemške, toraj mora otrok po dovršeni slovenski ljudski šoli takoj sprejemno skušnjo nemški delati. Da to ni šala, lahko vsakdo spozná, kdor je kedaj skusil, kako težko je otroku skušnjo delati v maternem jeziku, kako še le v tujem nerazumljivem jeziku! Na Ptujski gimnaziji pa še boja posebno oestro na to gledajo, da se kde ne bi otroku v njegovem jeziku kaj pomagalo.

Tudi na Ptujski gimnaziji so že letos vsled ministrskega ukaza šolnino jako povišali, kar bode prostim ljudem študiranje njihovih sinov jako otežilo. Je pa res čudno, da so v nižjih šolah vso šolnino odpravili, v višjih pa jo zato povišali ter s tem marsikteremu siromaškemu mladenču vrata do omike in znanosti zaprli. Ker že govorim o razmerju med našo ljudsko in srednjo šolo, naj še omenim, da je po vzgledu gimnazijskega vodstva letos izdal krajni šolski svet okoličanske šole „letno poročilo četerorazredne ljudske šole z dvema vspelednicama“, v katerem se nahaja najpred kratka krajepisna črtica o slovenski župniji sv. Petra in Pavla v Ptuj, katero je napisal vneti katehet o. Stanko Prus, potem zgodovinska črtica o mestu Ptuj s podobo od g. podučitelja Antona Poregerja, in naposled šolska naznanila, namreč imenik udov krajnega šolskega sveta, imenik učiteljev, kronika šolskega leta, imenik vseh učencev in učenk in naposled tabelaričen pregled šolske mladine z naznanilom o pričetku prihodnjega šolskega leta. Po zapopadku in obliki bi omenjeno poročilo lahko služilo za uzor enakim poročilom, ki so otrokom in starišem prijeten spominček na šolska leta.

Počitnice v ljudskih šolah trajajo do vseh svetnikov; to je pri nas v vinorodnih krajih najprijetniši čas za mlade in stare, ako je le letina dobra. Letos se sicer v obče ne moremo hvaliti z dobro letino, ker je mraz spomladi po vinogradih mnogo škode napravil, upamo pa, da bo to, kar bomo dobili, dobro blago, bržčas boljše od lanskega.

Domače novice.

(„Sokol“) napravi v nedeljo zvečer v deželnem gledišču slavnostno akademijo ob sodelovanju „Dramatičnega društva“. Nadejati se je toraj na vsak način prav prijetnega večera.

(Trgovinska in obrtna zbornica) ima danes zvečer ob 6. uri redno sejo z dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju. 2. Poročilo o postavnem načrtu gledé prometa z živežem. 3. Poročilo o prošnji za preložitve somnja v Čermošnicah in Kranjski Gori. 4. Poročilo o ustanovitvi živinskih somnjev v Bohinjski Bistrici. 5. Poročilo o protokoliranju firme 2 mlinarjev. 6. Poročilo o vprašanju, je li „Bitterwein“ umetno vino? 7. Poročilo o ustanovitvi zadrug v Ljubljanskem političnem okraju. 8. Poročilo o ponovitvi trgovinskih pogodb z nemško in laško državo. 9. Poročilo o postavnem načrtu za pregledovanje parnih strojev. 10. Poročilo o železnici od Zidanega mostu ali Sevnice do Sela. 11. Poročilo, ali je fotografski obrt dopuščani obrt. 12. Poročila o mesni tarifi za mestni občini Kamnik in Kočevje. 13. Poročilo o ustanovitvi telegrafske postaje v Št. Rupertu.

(Potopil) se je včeraj popoldne čoln poln kamenja pri „Malem grabnu“ na Ljubljani. Voznik si je rešil življenje.

(Pred porotniki) stali so v začetku tega tedna: dekla Ana Urbanija zaradi detemora. Dobila je 5 let hude ječe poostrene s postom. — Franc Dolinar in Janez Lamovec sta se imela zagovarjati zaradi spolskega posilstva, katero jima je prineslo po 15 mesecev ječe. — Jožef Arneš je dobil zaradi uboja 5 let hude ječe, Luka Cvirn pa zaradi hudega telesnega poškodovanja le 4 mesece hude ječe. — Alfons Zaruba, nepoboljšljiv tat je bil shranjen za 6 let na Grad, potem pojde pa v prisilno delavnico, kjer ga tudi že dobro poznajo, kajti že je bil trikrat ondi. — Franc Romé je dobil zaradi hudodelstva uboja tri leta hude ječe.

(Umrli je) dne 21. septembra ob 10. uri zvečer c. k. vpokojeni polkovnik in komornik Kajetan baron Lazzarini v svoji vili na Bledu. Sprevod je bil 24. t. m. ob 10. uri zjutraj iz Bleda v Smednik, kjer so se ostanki ranjcega popoldne ob 6. uri pokopali.

(Zasluzni križec) izročil se je Kranjskemu c. k. orožniškemu okrajnemu stražmeštru g. Mihaelu Bajerju jako slovesno dne 22. t. m. ob navzočnosti vseh ondašnjih notabilitet.

(Narodna čitalnica v Škofji Loki) priredi v nedeljo dne 26. septembra 1886 v svojih prostorih veselico. Vspored: 1. Franc Abt: „Gozdna svečanost“; poje moški zbor s tenor-solo. — 2. J. Blumlacher: „Wellen und Wogen“; za dvoje citre. — 3. Fr. Gerbič: „Slovanski brod“; poje moški zbor. — 4. Franc Liszt: za glasovir, četeroročno. — 5. J. Kocijančič: „Danes tukaj, jutri tam“; poje zbor. — 6. Franc pl. Suppé: „Dichter und Bauer“; za glasovir, četeroročno. — 7. „Eno uro doktor“. Burka v enem dejanju. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Vstopnina: udom 20 kr., neudom 40 kr., družinam 1 gld. Ker je čisti dohodek namenjen v napravo harmonija tukajšnji ljudski deški šoli, se dobrotljivosti meje ne stavijo. K tej veselici najuljudneje vabi odbor.

(Na Novomeškej gimnaziji) vpisalo se je letos 172 učencev.

(Huda ura) čistila je zrak sedaj že dve noči zaporedoma. Gromelo in bliskalo se je kar drugo za drugim. Ploha je pa oba večera tako lila, kakor iz škafa. Danes je nebo vse oblačno in pomalem ves dan dež curlja.

(Vranski okrajni zastop) sestavljen je letos iz sledečih gospodov: V velikem posestvu dekan Bohinc, grof Wurmbrand, Gustav pl. Wittenbach, L. pl. Wittenbach, Karl pl. Haupt, Edvard Schauer, Ivan Opat, Ivan Zupan. V trgih gg.: župnik Balon, Jos. Musi, Luka Gradišnik, Florče Prislau, Fr. Puncer, Franc Cizej, Martin Marolt, Franc Prislau. V kmečkih občinah: Gašper Šorn, Karl Florjan, Luka Hovat, Franc Lukala, Th. Sevčnikar, Val. Južna, Mih. Pišek, Jos. Lukman.

(Poštne table) po slovenjem Štajarji so bile do sedaj večinoma v dveh jezikih pisane. Sedaj se je od zgoraj ukazalo poštam po deželi, da naj si omislijo nove table, v edino zveličavni nemščini.

(Poštne zveze) so dandanes za javno življenje velike vrednosti, toda praktične morajo biti t. j. vezati se morajo po najkrajši poti. Nikakor pa se ne more odobravati poštna zveza, kakor je n. pr. med Vranskem na Štajarskem in sosednjimi Trojanami na Kranjskem. Pisma, ki bi lahko v malem času prišle iz Vranskega v Trojane, morajo lepo v Celje, od ondod v Zagorje, iz Zagorja še le v Trojane. Še lepša je pa zveza med Trojanami in Brdom na Kranjskem. Tu gredó pisma iz Trojane v Celje, Ljubljano, Lukovico in od ondod še le na Brdo. Človek bi skoraj mislil, da je vsaka pokrajina pod drugim cesarjem!

(Prisiljenje) tudi na Štajarskem mislijo porabljeni za javna dela in je iz tega namena pred večranjem semkaj došel štajarski deželni in državni poslanec g. Karlon.

Razne reči.

— Sveti oče Leon XIII. so s pismom dne 1. septembra t. l. vravnali cerkveno hierarhijo (škofovsko vlado) za vzhodno Indijo, ter so prvo nadškofijo v Indiji v mestu Goa in nje podružne škofije v Cochinu, Meliapuru in Cranganoretu, ktera je bila ustanovljena že v 16. stoletju, na novo potrdili, oziraje se na to, kar se je sklenilo v pogodbi s Portugalskim kraljem; te škofije naj bodo zopet cerkvena provinca. Dalje povzdignejo vse apostolske vikarijate tega poluotoka in otoka Ceilona, kakor je to imenovano v apostolskem pismu, in tudi apostolsko prefekturo, ktera je v sredi poluotoka, v škofije, njih cerkve pa v škofijsko cerkev. Iz med na novo imenovanih škofij so pa nadškofije te-le: Agra, Bombay, Verapoli, Kalkuta, Madras, Pondihery in Colombo. Kar pa se tiče sufraginov (podružnih) škofij, bodo sv. oče pozneje določili. Nadškofje in škofje bodo o svojih škofijah poročevali propagandi. Ta bode, kakor dosihmal, skrbela za te kraje, in določevala o vseh rečeh, ktere ji bodo predložili. Nadškof v Goi in njemu podružni škofje bodo pa poročali o stanju škofij kongregaciji za izvanredne cerkvene razmere. Ti (poslednji) bodo skrbeli, da se vravnajo te zadeve tako, kakor je določeno v konvenciji in si bodo prizadevali katoliško vero razširjati v okrajih njim podložnih. — Vsem škofom pa priporočujejo, naj ukrenejo to, kar je na korist škofijam z ozirom na sedanji čas in okoliščine in kar spada po cerkvenem nauku pod škofovo oblast. Poslednjič pa opominjajo sv. oče duhovne in verne, da naj živé složni v veri in ljubezni in naj ostanejo verni apostolskemu prestolu, naj skrbé, da bodo s krščanskim življenjem

privabili tudi tiste v sv. cerkev, kateri je še dosihmal ne poznajo. — Tako nekako se konča to velevažno pismo sedanjega sv. očeta. Morda se bližamo časom, o katerih se pravi, da bo ena čeda in en pastir.

— Še enkrat o nesreči v Radni dné 12. septembra. Nesreča se je zgodila 12. t. m. zjutraj ob 6, uri med prvo veliko mašo. V cerkvi je bilo kakih 3000 do 4000 ljudi, večinoma Nemcev. Po povzdigovanji vnel se je raztopljen vosek na železnem kandelabru, na kterega so se sveče natikovale. Nekaj časa je gorelo, a nihče se ni zmenil za to, ker se je kaj tacega že zgodilo večkrat, in ni bilo kake nevarnosti pri tem. Netiva v ti cerkvi ni; ko bi tudi v cerkvi ogenj nastal, nima kaj goret, ker žrtveniki so iz marmorja ali pa iz umetnega ponarejeni. A ta dan v cerkvi ni prav nič ognja bilo in ni bilo prav nič vzroka, hrup zagnati. Mnogo ljudi je takoj mislilo, da hrup so zagnali le žepni tatovi. In tako je tudi bilo. Takih eden je hotel neki gospej uro vkrasti, ta ga je prijela za roko, a on je zaklical: ogenj, gori! Na to je velika gnječa nastala, vse je drlo proti štirim izhodom, nihče ni vprašal, kje gori? Vendar kljub temu se v cerkvi ni zgodilo nič žalega, a nesreča je hotela, da so bili ljudje na stopnicah pri cerkvi. Ko se pridrvi prvi roj iz cerkve in jo ubere po stopnicah, pridejo jim nasproti neki Zaslo, rumunski učitelj iz Arada, njegova žena in tašča. Vsi trije padejo, vendar se je učitelj kviško dvignil, a žena in tašča ste obležali in ste bili pomandrani; na nju padejo tudi drugi in na tem mestu ste bili pomandrani še dve deklici. Mrtev je bil tudi mladenič, ki je iz strahu skočil čez zid 5 metrov visok, ter ulomil si vrat. Več ali manj je bilo poškodovanih še drugih deset oseb, vendar dosihmal še ni nihče teh umrl. — To je baje resnično. vse drugo je vedoma ali nevedoma napačno poročano. — Iz med Ljubljanskih cerkva imate le Sempeterska in Šenkavška dosti vzhodov; v Šenkavški cerkvi tudi ni nikoli gnječe pri vratih, kjer ljudje čakajo drug drugega, drugod pa ni tako mirno pri vhodih.

Telegrami.

Št. Peter, 24. sept. Ciril Metodova družnica Gornje Pivke je ustanovljena. Dosedaj je 18 ustanovnikov. Narod navdušen.

Dunaj, 24. sept. Tegetthoffov spomenik odkril se je bil ob neštevilnej množici ljudi prav po sporedu. Jako krasen je bil pogled na slavnostni prostor. Posebna pozornost skazovala se je mornarjem, ki so se pod Tegetthoffom borili. Lepe uniforme so slovesnost le še poviševale. Med povabljeni stali so vsi ministri, dostojanstveniki, diplomatje, generali, brezštevilne deputacije in zastopniki mest. Od cesarskega dvora prišla je večina tu bivajočih nadvojvod med njimi tudi nadvojvoda Friderik z nadvojvodinjami Izabela, Marija, Marija Terezija s cesarjem, cesarjevičem Štefanijo vred, ter so bili nad vse navdušeno sprejeti s cesarsko pesnijo. Viceadmiralu Sterneku je cesar odgovoril, da ga jako veseli, spomenik tako krasno izdelan pred saboj videti ter izreka vsem toplo zahvalo, ki so se trudili pri njem. Tegetthoffov duh oživljal bo tudi še nadalje našo mornarico do navdušene požrtovalnosti.

Viceadmiral Sterneck izročil je na to spomenik varstvu županovemu, za kar se mu je župan spodobno zahvalil. Na to se je zagrinjalo odpravilo, vojaki so prezentirali, godbe so pa cesarsko himno zasvirale. Na to je sledil „Te Deum“, petje in blagoslov; nakar so si člani cesarske hiše spomenik ogledali. Spremljala sta jih Sterneck in pa prof. Kundtman, ki je spomenik izdelal. Po končani slovesnosti odpeljali so se člani cesarske družine zopet domu; ljudstvo jih je povsod navdušeno pozdravljalo.

Dunaj, 23. sept. Porotniki so potrdili vprašanje zaradi hudodelstva goljufije pri Hellerju in Grünbergerju, ter je dobil prvi 7 let, drugi pa 2 leti hude ječe. Oproščevala sta mladino od vojaščine — za dober denar. Osleparjeni so večinoma židje.

Trst, 23. sept. Za kolero zbolele so 4, umrla pa 1 oseba.

Budapešt, 23. sept. V poslednjih 24 urah zbolelo je za kolero 50 ljudi, umrlo pa 20. — V Komornu zbolele so tri osebe za kolero 1 pa umrla. — V Novem Sadu zboleli ste 2, umrla 1 oseba za kolero.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Šuta Rup., župnik na Zavrču	10	gl.	—	kr.
Rudl Jožefa	2	"	"	"
Herg Lovro, kanonik	5	"	02	"
Ribar Anton, profesor	5	"	"	"
Kočevar Jož., kaplan na Vidmu	4	"	"	"
Sijanec Alojz, kaplan pri Novi cerkvi	2	"	"	"
Fuhs Franc, dimnikar v Celji	2	"	"	"
Belšak Ant., župnik pri sv. Petru pri Radg.	2	"	"	"
Skerbec Martin, vikar v Konjicah	3	"	"	"
Verk Henrik, župnik na Pilštani	3	"	"	"
Urek Andr., župnik na Polzeli	2	"	"	"
Kačič Iv., o. kr. bilježnik v Soštani	2	"	"	"
Majnašič Jurij, stol. prošt	10	"	"	"
Krempuš Marija, hišinja	2	"	"	"
Veršec Maks, tajnik	2	"	"	"
Cocaj Jernej, žup. na Paki	5	"	"	"
Lempl Jakob žup. v Ulmji	2	"	"	"
Jurečič Jož., žup. v Dramljah	2	"	10	"
Ivanc Martin, o. kor. v Šmarji	2	"	"	"
Murnik Ivan, tergovec v Kamniku	2	"	"	"
Selišek M., krojač v Celji	2	"	"	"
Kamerer Franc, pos. v Celji	2	"	"	"
Kragl Martin, žup. na Polji	6	"	"	"
Zmazek Franc, žup. pri sv. Vrbani	2	"	"	"
Ostrožnik Andr., pos. v Teharjih	2	"	"	"
Gabere Simon, župnik v Framu	4	"	"	"
Turnšek Anton, tergovec v Nazarjih	3	"	"	"
Lah Lovro, učitelj	2	"	"	"
Lendovšek Mih., žup. v Makolah	2	"	"	"
Pihler Simon, kaplan v Makolah	3	"	"	"
Koren Matija, župnik v Selnici	2	"	"	"
Vračar Martin, pos. na Pečevniku	2	"	"	"
Kržič Anton, katehet v Ljubljani	5	"	"	"
Žolgar Miha, o. k. profesor	5	"	"	"
Majcen Jože, kaplan na Rečici	2	"	"	"
Več skupaj	12	"	17	"

Bog plati!

Umrli so:

23. sept. Jožefa Jordan, krojačeva hči, 1½ leta, Stari trg št. 11, katar v črevesu.

23. sept. Katra Pirker, zasebnica, 86 let, Dunajska cesta št. 21, ostarelost.

V bolnišnici:

21. sept. Neža Verhovnik, branjevka, 44 let, otrp. pljuč.

Tujci.

22. septembra.

Pri **Malticu**: Mentz, zasebnik, iz Gradca. — France Ahčin, učitelj, iz Črnega loga. — Ludovika Hofbauer, zasebnica, iz Tržiča. — Dom. Reiner, zasebnica, iz Karlova. — Cäsar Messandro, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Festaeti, podpolkovnik, s hčerjo, iz Gorice. — Dr. Miha Braun, poročnik mornarice, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Matija Suhač, suplent, z Dunaja. — Eigel in Popper, potovalec, z Dunaja. — Anton Körösi, tergovec, iz Gradca. — Anton Šetine, tergovec, s soprogo, iz Pliberka. — Franc Gasser, zasebnik, iz Hermagora. — Morie Wiener, o. k. poročnik, iz Kotara. — Fiedler, Cortelazin, Ponsi in Usliglio, zasebniki, iz Trsta. — J. Schwarz, inženir, s soprogo, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jožef Fürst, potovalec, iz Budapešta. — Norbert Zemšek, potovalec, iz Plznja. — Tomaž Kessler, zasebnik, iz Celovca. — Janez Hentschel, kapitan, iz Reke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomerna v mm	toplomerna po Celziju			
7. u. zjut.	728.53	+15.6	sl. svz.	oblačno	7.20	
22. u. u. pop.	728.15	+23.4	sl. jug	oblačno		
9. u. zveč.	728.63	+14.8	sl. vzh.	dež		

Zjutraj ob 3 silna nevihta in ploha, čez dan oblačno. Zvečer ob 7 zopet huda ura, in dež celo noč. Srednja temperatura 17.9° C., za 4.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

24. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl.	95	kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84	"	70	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116	"	75	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	10	"
Akcije avstr.-ogerske banke	861	"	—	"
Kreditne akcije	276	"	80	"
London	125	"	50	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	95	"
Ces. cekini	5	"	95	"
Nemške marke	61	"	45	"

Prošnja

do prijateljev šolske mladine.

Podpisani vljudno prosijo, če bi se kak blagi šolski prijatelj naše revne šolske mladine usmilil, ter blagovolil kakih 20 komadov „Prvo berilo“ Žumer-Razinger in ravno toliko Žumer-Razingerjevih „Slov. Abecednikov“ naši šoli nakloniti, kajti tukaj nimamo domačih dobrotnikov, kakor jih ima marsiktera druga občina. V to se lepo priporoča

V Košani (Št. Peter), 23. sept. 1886

Jos. Bozja,
učitelj.

Po nižani ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je nižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani
Valcazorjev trg št. 5.

Jesen se bliža in z njo mnogoštevilno izdavanje pratik in koledarjev — dobrih in slabih. Med prve, dobre namreč, smé se šteti po vsi pravici:

„Regensburger Marienkalender“

za l. 1887.

Dvaindvajseti letnik.

Velja 36 kr.

Koledar ima zanesljivo katoliško vsebino in je bogato okinčan z jako lepimi podobami. Zraven prelepe barvene podobe sv. Ane in koledarja za steno ima na 192 straneh še sledečo vsebino:

Kalendarium mit neuen symbolischen Einfassungen und neuen 12 Wallfahrtsorten in Wort und Bild. — Illustr. Neujahrsgruss und Gedenkblatt. — Das Pontificat Leo's XIII. als Erinnerung an sein 50jähr. Priesterjubiläum von A. de Waal mit 2 Illustrationen. — Gedicht zum St. Anna-Farbenruckbild von Cordula Wöhler. — Der selige Diener Gottes P. Cl. M. Hofbauer mit Illustration. — Welt und Glaube. Erzählung von Franz v. Seeburg mit 7 Illustrationen. — Der Wolf im Schafspelz. Ein Bilderbogen, aufgerollt von M. Steinberger mit 19 Illustrationen. — Palette und Kreuz. Erzählung von Franz v. Seeburg mit 6 Illustrationen. — Bilder aus dem Bauernleben. Nach der Natur gezeichnet von H. Keiter mit 4 Illustrationen. — Die barmherzige Schwester. Erzählung von Demselben mit Illustration. Humoristika: Auf dem nicht mehr ungewöhnlichen Wege von Miris mit 2 Illustrationen. — Die Schweniger Kur von Fr. B. mit 14 Illustrationen. — Illustriertes Rebus. — Märkteverzeichnisse und Geschäfts-Anzeigen.

Zraven tega izdal je Miroslav Pustet še

Mali Marijin koledar

za žene in device se vé da tudi v nemškem jeziku.

Vsebinska je zraven krasne na zlato slikane podobe „Marijnega Srca“ (enako kakor pri velikem koledarju na 192 straneh) sledeča:

I. Das heiligste Herz Mariens. — II. Frauenspiegel. — III. Gelehrte und kunstreiche Frauen der Vorzeit. — IV. Blumen. — V. Marienlieder.

Velja 43 kr.

Dobivata se oba omenjena koledarja v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.